

VIESTI
UKRAINASTA
PUHEITA, 2019–2022

Volodymyr Zelenskyi

Suomentanut Kyösti Karvonen

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

F I L I FINNISH
LITERATURE
EXCHANGE

*FILI – Kirjallisuuden vientikeskus
on tukenut tämän kirjan kääntämistä.*

Copyright © Volodymyr Zelenskyi, Ukrainan presidentti, 2022

First published as A MESSAGE FROM UKRAINE in 2022
by Cornerstone, a division The Random House Group Limited
which is part of the Penguin Random House group of companies.

Tähän kirjaan valittuja puheita on lyhennetty ja muokattu selkeyden
vuoksi. Niiden käyttö on sallittu Creative Commons (CC BY 4.0)
-lisenssillä. Alkuperäiset puheet löytyvät osoitteesta
president.gov.ua/news/speeches

Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Otava 2023
Sivun 41 lainaus Erich Maria Remarquen teoksesta *Länsirintamalta
ei mitään uutta* (WSOY 1930), suomentanut Armas Hämäläinen

ISBN 978-951-1-46986-5

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2023

Sisällys

Esipuhe: Olemme täällä	
<i>Arkady Ostrovsky</i>	7
Johdanto: Jospa voisimme muuttaa mennyttä	19
OSA I ARVOMME	
1 ”Me olemme nyt kaikki presidenttejä”	31
2 ”Jonkun muun sota”	35
3 ”Rakkauden vastakohta”	42
4 ”Voittamaton”	49
OSA II TAISTELUMME	
5 ”Historian opetukset”	59
6 ”Haluvatko venäläiset sotaa?”	66
7 ”Me olemme Ukraina”	72
8 ”Sota Eurooppaa vastaan”	74

OSA III ÄÄNEMME

9 ”Ukraina ei hakenut suuruutta, mutta Ukrainasta on tullut suuri”	83
10 ”Rauhan johtaja”	88
11 ”Purkakaas tämä muuri!”	92
12 ”Välinpitämättömyys tappaa”	97
13 ”Olette jo kokeneet”	102

OSA IV KANSAKUNTAMME

14 ”Miten tästä tuli mahdollista?”	115
15 ”Jumala suojelekkoon Ukrainaa”	122
16 ”Ei enää koskaan uudelleen?”	128
17 ”Vapaa kansa”	137

Esipuhe: Olemme täällä

Volodymyr Zelenskyin tärkein puhe oli myös hänen lyhyin puheensa. Se kesti noin 32 sekuntia ja hän piti sen 38 tuntia sen jälkeen, kun Venäjä oli aloittanut provosointimattoman täysimittaisen sodan hänen maataan vastaan. Khakin väreihin pukeutunut Zelenskyi kuvasi itseään puhelimellaan hallituksen rakennuksen ulkopuolella. Taustalla seisoivat useita hänen lähimpiä neuvonantajiaan. ”Hyvää iltaa kaikille”, hän sanoi. ”Olemme kaikki täällä. Sotilaamme ovat täällä. Kansalaisyhteiskunta on täällä. Me puolustamme itsenäisyyttämme. Ja näin se on aina oleva tästä eteenpäin.”

Kun video tuli julki sosiaalisessa mediassa illalla 25. helmikuuta, Ukrainaa oli pommitettu säälimättömästi yli vuorokauden, Venäjän laskuvarjosotilaat rynnäköivät Kiovan sotilaslentokentälle, kommandot metsästäivät Zelenskyiä ja ihmiset pakenivat kodeistaan. Venäjän viranomaiset levittivät huhuja, että Zelenskyi olisi lähtenyt maasta ja

että hänen hallintonsa olisi romahtanut. Tämä puolen minuutin video todisti muuta.

Seuraavina tunteina, päivinä ja kuukausina Zelenskyi piti puheita maalleen, Venäjän asukkaille ja maailmalle yli sata kertaa. Sodan 200 ensimmäisen päivän aikana hän piti 81 puhetta ulkomaisille yleisöille ja vieläkin useampia omalle kansalleen. Hänen esiintymisiään verrattiin Churchillin puheisiin, ja hänen khakinvärisestä T-paidastaan tuli maailmanlaajuinen muoti-ikoni. Ukrainan lippu liehui virallisten rakennusten ja yksityisten kotien yllä läpi läntisen maailman. Brandenburgin portti ja Eiffel-torni valaistiin sen sinikeltaisilla väreillä.

Kuitenkin tällä lyhyellä videolla oli suurin vaikutus sodan kulkuun. Se todisti, että Putinin tavoittelema salamanopea voitto oli epäonnistumassa. Itse asiassa hyökkäys oli jo epäonnistunut. Zelenskyi ei paennut, Ukrainan pääkaupunki ei kaatunut Putinin käsiin, eivätkä Ukrainan itäosan venäjänkieliset asukkaat ottaneet hänen joukkojaan vastaan kukkasin. Zelenskyi oli *tut*, ”täällä”, paikallaan, ilmoittautumassa palvelukseen. Ja niin oli myös hänen maansa.

Presidentti näytti epätodennäköiseltä sodanjohtajalta. Hän ei valinnut sitä roolia eikä hän ollut valmistautunut siihen: maahanhyökkäystä edeltäneinä viikkoina hän jopa vähätteli sodan todennäköisyyttä. Kuitenkin kun Yhdysvaltain viranomaiset tarjosivat Zelenskyille ilmakuljetusta

maasta tunteja Putinin hyökkäyksestä, hänen vastauksensa oli lyhytsanainen: ”Tarvitsen ammuksia, en kyytiä.” Tästä vastauksesta tuli heti meemi samalla tavalla kuin Mustalla-merellä olevan pienen Käärmeosaaren puolustajien sanoista. Kun Venäjän laivaston alus käski heidän antautua, vastaus oli: ”Venäjän sota-alus, painu vittuun.”

Zelenskyin yksinkertainen retoriikka korosti kahden sotaa käyvän hallinnon välistä jyrkkää eroa. Lyhyt, lämmin sana *tut* – se toistui yhdeksän kertaa ensimmäisessä puolen minuutin videossa – tuntui samanlaiselta tyynnyttelyltä, jota vanhempi voisi käyttää lohduttaessaan pelästynyttä lasta, jonka kotiin oltiin tunkeutumassa. Tärkeää oli myös se, että Zelenskyi käytti teknologiaa. Siinä, missä Putin oli harhainen diktaattori, joka esiintyi alamaisilleen Kremlin korkeiden muurien takaa, Zelenskyi oli kansansa parissa. Selfievideon postaus verkkoon osoitti, että Zelenskyi oli jokamies, olennainen osa Ukrainan sosiaalista verkostoa.

Helmikuuhun 2022 mennessä Zelenskyi oli ollut presidentti vain hieman vajaat kolme vuotta. Äänestäjät olivat tunteneet hänet ensimmäiseksi Vasyl Holoborodkona, jota Zelenskyi näytteli *Kansan palvelija* -nimisessä televisiosatiirissa. Siinä suorapuheinen historianopettaja ponnahattaa presidentin virkaan kuin ihmeen kaupalla ja haastaa Ukrainan koko poliittisen järjestelmän. Kun Zelenskyi aloitti presidentinvaalikampanjansa joulukuussa 2018, näyttelijä- ja tuottajatausta osoittautui korvaamattomaksi

hänen menestykselleen. Hän osasi olla yleisönsä kaltainen, ja äänestäjät samaistuivat häneen. Zelenskyi ei vain puhunut ukrainalaisille, hän myös luki heidän huuliltaan ja puki sanoiksi heidän tuntemuksensa.

Nuo taidot olivat yhtäkkiä tärkeämpiä kuin koskaan. Ukraina oli ollut kansakunta, paikka ja Neuvostoliiton vuonna 1991 tapahtuneen hajoamisen jälkeen valtio. Siitä oli nyt tulossa myös liberaalinationalistinen valtio, jota ei määritellyt kieli tai etnisyys, ei myöskään muinaishistoria tai uskonto vaan arvot, elämäntapa ja kansan valmius kuolla sen puolesta. Zelenskyi oli antanut aikoinaan äänensä karuherra Paddingtonille ukrainaksi dubatuissa *Paddington*- ja *Paddington 2* -elokuvissa. Nyt hän antoi äänensä Ukrainan kansakunnalle.

Tämä kansakunnan syntyipaikka oli Maidan Nezaležnosti – Itsenäisyyden aukio. Se on monien vallankumouksellisten kansannousujen paikka, jonne ukrainalaiset ovat kokoontuneet päättämään omasta tulevaisuudestaan. Vuonna 2014 he kokoontuivat sinne sanomaan, että he kuuluvat Eurooppaan, ja kaatamaan Moskovan tukeman roiston Viktor Janukovytsin, joka yritti kieltää heiltä tämän oikeuden. Vallankumous päättyi väkivaltaan. Janukovyts pakeni, Venäjä liitti Ukrainan alueeseen kuuluvan Krimin itseensä ja aloitti sodan Ukrainan itäosissa.

Vaikka Zelenskyi vaatikin Janukovytsia eroamaan, hän ei ollut Maidanilla vuonna 2014 eikä osallistunut siihen,

mikä tultiin tuntemaan ”arvokkuuden vallankumouksena”. Kysymys ei ollut siitä, että hän olisi ollut eri mieltä mielenosoittajien vaatimuksista. Kysymys oli pikemminkin siitä, ettei kansallismielisyys tai ideologia motivoinut häntä. Tyyllillisesti vallankumoukset eivät olleet hänen ”juttunsa”. Menestyksekkäänä televisiotuottajana hän tunsi erittäin hyvin hivenen kyynisen, itseensä luottavan, ehkä nurkkakuntaisen ja sovinnaisen mutta myös hyvin maanläheisen yleisönsä. Vallankumouksen aikana suuri osa hänen yleisöstään istui kotona katsomassa hänen tilannekomedioitaan.

Vaikka Zelenskyi ei osallistunutkaan Maidanin kansannousuun, hänen poliittinen uransa oli reaktio kansannousun rikottuihin lupauksiin. Kuten suuri osa maasta, hänkin kavahti, kun poliitikot puhuivat ylevästi samaan aikaan kun kieroilivat omaksi taloudelliseksi edukseen. Zelenskyi oli tyrmistynyt, kun vanhat eliitit järjestäytyivät uudelleen, kääriytyivät uusiin banderolleihin ja jatkoivat niin kuin ennenkin. Vaikka vallanpitäjät jatkoivat vanhaa rataansa, maa oli silti muuttumassa: sen kansalaisyhteiskunta kehittyi, eikä se ollut enää valmis sietämään entistä menoaa. Vuonna 2019 ukrainalaiset haukkuivat korruptoidun jälkineuvostolaisen eliitin, kun he valitsivat myös nimellä Zelenskyi tunnetun Holoborodkon presidentiksi.

Ajatus siitä, että ulkopuolinen räjäyttäisi oligarkkisen järjestelmän, jossa raha ratkaisi kaiken – ja missä televisio-

kanavan, pankin ja pienen yksityisarmeijan omistaminen oli yleensä poliittisen vallan ennakkoehto – tuntui lähes yhtä epätodennäköiseltä kuin Holoborodkonkin tarina. Ukrainalaiset kuitenkin pitävät epätodennäköisestä. Kolme neljäsosaa äänioikeutetuista ympäri maan äänesti itä-ukrainalaisen juutalaisperheen Ukraina-mielistä, venäjänkielistä Zelenskyiä. Ukrainan poliittinen kartta ei ollut koskaan ennen näyttänyt niin yhtenäiseltä.

Jotkut Ukrainan liberaalit ja läntiset Ukraina-tarkkailijat suhtautuivat epäilevästi Zelenskyin voittoon. He kantoivat huolta siitä, että hänellä ei ollut kokonaisvaltaista ohjelmaa tai ammattimaista taustajoukkuetta. Zelenskyi kuitenkin korvasi poliittisen kokemuksen puutteensa huumorintajullaan, itsevarmuudellaan ja viestintäkyvyillään. Tällaiset vahvuudet olivat olleet tarpeen Ukrainan keski-osissa sijaitsevassa jälkineuvostolaisessa, karheassa Kryvyi Rihin teollisuuskaupungissa, jossa Zelenskyi oli varttunut. Presidentistä heijastuva Ukraina ei ollut jonkinlainen romanttinen ajatus, vaan realiteetti: joskus virheellinen ja ärsyttävä, mutta myös hyvänsuopa ja omaperäinen.

Myös Zelenskyin lähestymistapa politiikkaan poikkesi edeltäjistään. Hän ei käyttänyt hyväkseen alueellisia ja kielellisiä eroja sillä tavoin kuin monet aikaisemmat poliitikot olivat tehneet. Hän käytti hyväkseen – jos hyväksikäyttö on oikea sana – sitä, mitä yhdisti ihmisiä, ei sitä, mikä jakoi heitä. Heitä yhdistivät neuvokkuus, halu viettää nor-